

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Fizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyed-
évre 2 frt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai” nyomda és kiadó r.-t.

Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchenyi-utca, Medgyesi-ház, 1762. sz.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Meghívás.

A szabadelvű párt városunk I-ső választó kerületében szervező utcai közgyűléseit f. hó 12-én, Vasárnap délelőtt a „Bika” szálló kisebbik éttermében fogja megtartani.

Ezen utcai közgyűlésekre az I-ső kerületbeli szabadelvű párti választó polgártársakat és pedig a Csapó utczaikat délelőtt 10 és fél órakor, a Péterfia utszabellieket pedig 11 és fél órakor minél nagyobb számban megjeleni tisztelettel kérem.

Debreczen 1893, márczius hó 5-én.

Géresi Kálmán.

I-ső vál. kerületi elnök.

Jókai Mór jubileuma.

(A Csokonai kör figyelmébe).

Debreczen, márczius 7.

Szép feladat vár a Debreczen szellemi mozgalmainak góczpontját képező Csokonai-körre.

Jókai Mór, a nemzet nagy koszorusa tartja arany lakadalmát a Muzsával. Valóban arany lakodalom az, mert tehetségének szinaranyát már ötven esztendő óta halmozza a nemzet s az egész kor legkittünőbb, legtermékenyebb elbeszélő írója. Mivel pedig a magyar nemzet nem számíthat annyi lelket, mint Boz Dickens, Daudet és Freytag nemzetei; mivel e nemzet e mellett még oly szegény is, hogy nem jutalmazhatja úgy önmagához, mint nagyjaihoz méltóan kulturájának érdemes munkásait: illő, hogy hosszn és fáradalmas, a nemzeti névnek világrészek előtt büszkeségére vált szellemi bajnokait legalább fényes dicsőséggel övezze életük alkonyán. Jókai Mór erre a jutalomra pedig sokszor érdemes, mert hiszen az ő ötven esztendő, a világirodalom történetében páratlan termék-nységű, ragyogó munkálkodás után nem kevésbé van arra utalva, hogy elméjének és szívének mély bányájában egyre ássa, mind egyre hozza napfényre a költői munka drága érzeit.

Illő, hogy eme félszázados működésért hálával viseltessék a magyar nemzet, a melynek bájos nyelvét, a maga titokzataival és bűvös zamatával, a melynek törülmetszett eredetiségű alakjait és hősi multját ő lángelméjének fényével s fölülmulhatlan művészettel ragyogta be.

Illő, hogy a világ is lássa, mint ünnepli a magyar Jókai Mór, kinek minden művelt világrészben emlegetett neve egyuttal a magyar nemzet nevét is emelte és terjesztette.

S a midőn az ország szíve, a magyar fővárosban látjuk a nemes felbuzdulást, mely Jókai Mór ünneplését tüzte ki céljául, egy nagy nemzeti adósság visszafizetésére történik meg az első lépés. Azok, a kik a mozgalmat megindították ezt az első lépést teszik meg, de nyomban követniök kell a kezdeményezőket e haza lelkes fiainak és leányainak s valamint nincs művelt magyar ház, a melynek egyik kincsét ne képeznék a nagy költő művei; valamint nincs és nem volt ifjúság, a melyet ne ragyogott volna be a Jókai Mór lángelméje: úgy nem lehet magyar ember, ifju és öreg, úgy nem lehet magyar honleány, a ki e napon ne járulna ehhez a magasztos kötelességhez a maga részével.

A férfiak intézzék az ünnepet, az ifjak készüljenek dalra, a nők öltözzenek majd ünnepi díszbe s virágot hozzanak a Jókai Mór koszorujához.

Igy legyen az ország minden részében, készüljön ünnepre a trón és a szegény ember hajléka s a többi városok között álljon az első sorba Debreczen. Ezt érdemi tőlünk Jókai, aki annyi lelkesedéssel dicsőíté e város puritán erkölceit, páratlanul saját szerű multját, ki oly szingazdagon irta le a délibábos Hortobágyot s a szabadságharcz napjai alatt megösmérkedve vélünk, azután is örömet és gyakran látogatott el az általa szivből szeretett alföldi Metropolisba, a gyors fejlődése által Jókai költői lelkére elbűvölően hatott kálvinista Rómába!

Debreczenben pedig — a mint arra e sorok élén utaltunk — a Csokonai kör arra van hivatva, hogy Jókai Mór 50 éves jubiláris ünnepének mozgalmait kezebe vegye. Ebben megnyugodhatik pártkülömbőség nélkül mindenki, mert Jókai Mór dicsőségének egyik sugarát képezik ugyan a hazafias közélet terén szerzett érdemek, de érzési működésének dicsőítésére joga van, egy kötelessége minden magyar embernek.

Ugy, a mint a fővárosban indult meg a mozgalom, az kicsinek és elhibázott kezdetnek látszik. Kisszerűnek, mert az e célból összehívott értekezletben nem láttuk képviselve a nemzet születési és

egyházi előkelőségeit nem a vagyont, nem a hölgyvilágot, nem az ifjúsági testületeket és különösen nem a nemzet kormányát; mindezek pedig örömet járultak volna tehetségeikkel úgy a kezdeményezés, mint a töhbi kivétel impozánssá tételéhez. Ezt ki kellett mondanunk, hogy Debreczen annál inkább kitegyen magáért,

Ki is fog tenni. Epp-m azért indítványozzuk, hogy a Csokonai-kör hozza ugyan összhangba saját Jókai-ünnept a fővárossal; ha erre fölhívják küldje fel képviselőit s gyűjtésével is járuljon a nagy költő anyagi helyzetének javítására szolgáló, esetleges nemzeti ajándék gyűjtéséhez is: mindamellert rendezze ünnept teljesen függetlenül és saját önálló iniciatívája szerint. Küldessék ki ez alkalomból mielőbb egy ünnepély-rendező bizottság.

Legyen Jókai Mór ünneplése Debreczenben lehetőleg nagy szabásu.

Hivja meg a Csokonai-kör e napon a főváros és vidék tekintélyesebb irodalmi intézeteit és társulatait.

Vonassanak be ez alkalommal a közreműködés keretébe a város előkelőségei, intézetei és testületei, a lakosság, még pedig tekintettel minden rangra, osztályra, felekezetre és pártra.

Csak az ostrombaság ellenezhetné ezt az ünnepet pártszempontból.

Hogy a fény mellett virág is legyen, használja fel a kör oltára számára a női szívek láng-érzelmeit s a nemes ifjúság lelkesedését.

Tartson a kör diszgyűlést, melyen kiváló egyének méltassák Jókai Mór halhatatlan érdemeit, legyen a város színházában diszeloadás, Jókai Mór valamely sziumművének előadásával és a mi az ünnepély legfőbb, legfényesebb részét képezné, hívjuk e napon városunk vendégeül Jókai Mór, kit országszerte szeretnek és tisztelnek, de annyi hódolatot, oly igazán s oly magyaros őszinteséggel még sem éreznek iránta sehol — mint — Debreczenben.

Igy ül Debreczen városa önmagához s a nagy költőhöz méltó ünnepélyt; így nyujt megérkezésekor s itt mulatása alatt oly fogadtatást, a minőt Urának és királyának meseszerű, páratlan fényű és az uralkodó előtt is feledhetlen fogadtatása óta még nem látott Debreczen! A költőkirályt is fejedelmileg kell dicsőitenünk,

tására 4000 frtot adományozott; kedves kötelességünket teljesítjük, midőn ezért hálás köszönettel adózunk.

Az egyesület 25 éves jubileuma alkalmából megíratta saját történetét és a város mezőgazdasági állapotát, a munka kiosztatván a vendégek között.

A díjazás f. bb. eredményei szerint a kiosztott díjak voltak:

A lótenyésztés jutalmazására	375 arany.
A szarvasmarha teny.	61 — "
A juhtenyésztés	33 — "
A sertés	18 — "
Cselédek jutalmazására	45 — "

A kitűzött jutalmakat illetve tenyészdíjakat többen az egylet rendelkezésére bocsátották, ezek

1. Fried Leo	8 darab arany
2. Lukács Dezső	6 " "
3. Steinfeld Mihály	4 " "
4. Fischbein Ignác	4 " "
5. Berger Henrik	2 " "

Nevezetteknek a díjai az egyes csoportokban adatván ki, a jövő évre hagyattak fenn, az egyesület elismerése és köszönetének jeléül díszokmányokat fog kiállítani. — A díjazás réleteit magában foglaló kimutatás e jelentéshez csatolva található.

Nem a mi feladatunk az elért eredmények mérlegelése, nyilatkozott erre nézve a saját és a közvélemény egyaránt. Mi önérettel tekinthetünk vissza az alkotásra, mely amellet, hogy kitűzött célját elérte ismeretéből tette Debreczen mezőgazdasági életét. Nyugodtan elmondhatjuk, mi megtettük, amit tennünk lehetett.

Kezébe vette egyesületünk egy Debreczenben föllállítandó, mint a parasztság gazdaság létesítésének ügyét. Ezen alkotásnál azon gondolat vezérelte az egyesületet, hogy amugy is conservatív hajlamu gazdaközönségünkre igen jótékony hatással volna egy, a modern gazdasági igényeknek a helyi viszonyok számbavételével berendezett ily nemű, példát adó gazdaság; hová okulás szerzendő gazdáink bizalommal fordulhassanak, hogy tanulságot merítvén amit jönnek, célra vezetőnek találjanak, maguk is alkalmazhassák. — Azt hisszük és ezt okunk van hinni, hogy az illető körök jóindulata támogatásának megszerzésével az egyesület e terve hova bamarabb megvalósuland.

gyult a helybeli polgárok és nők ápoló részvéte. Had emeljük ki a mai emléknapon két nagy alapítónak nevét és széptettét. Epen ma van 27-ik évüdjaja, hogy a több rendbeli fenkölt célú alapítványokat tevő Nagy Józsefet közzésvét kísérte elhunyasakor; és épen most ma van 10-ik évfordulati napja, hogy egy másik jötevé sziv megszünt dobogni, ez volt Vecsey Imre, amaz kereskedő, emez építész Mindenikőjük két-két ezer forintot rendelt örök alapítványul, hogy kamataikból az énekkar tagjai jutalmaztassanak s ez uton is a magyar dal és ének művelése előmozdítassék. A magyar dal és ének szinte egyik fenntartó oszlopa nemzeti édes nyelvünknek, s mindazok, kik az énekkar tagjai számára, mind azok, kik magának az ének és zenetanszéknek állítására adakoztak, kik közül vajdai Nagy Lajos és pár hó előtt elhalt nemes özvegye, számos egyes adakozók s ezek közt gróf Zichy Géza, közösen közreműködtek és működnek, hogy a magyar szó, ének és dal megörökíttessék. E valóban hazafias cél oltárához járulók között a Vecsei és Nagy József név igen szép helyet foglal: Ime! felgyutjátok az emlékezet szövétének itt arczképeitek előtt, megzendítjük a hála énekét nem a mohosuló sírhalmok ormain, hanem az ei nem mohosuló énekkar szívében. Az ily fénylő nyomokon haladók elmondhatják magukról egy régi keresztyén hölgynek azon bámulatos szózatát: „meghalok, hogy meg ne haljak.“ A főiskola minden jötevőinek alapítónak neve legyen tisztelt ésá dott! Te nemes énekkar pedig ne szünj meg ifjúló erővel a szívek hurjain a szívekhez szólani, tanuld és tanítsd énekkal az Istent imádni, tanítsd és tanuld dalaiddal a hazát és nemzetet szeretni.

Balogh Ferencz.

A baromvásártér ujonnan való rendezése céljából számos gazdatársunk az iránt tett felzólást, hogy ez a debreczeni gazdák méltányos igényét, különösen a jószág föllállítás tekintetében nem elégti ki. Sőt ez irányban a választmányhoz betérjesztés is tétetett. Ezekből kifolyólag nem késett a választmány köteleességét teljesíteni Bizottságot küldött ki, helyszíni szemlék tartásával szerzett meggyőződést a tényálladékról s kérvényt intézett e város Tektetes Tanácsához, kifejtve ohajtásait. Noha még érdemleges válaszuk e tárgyban nem érkezett, alapos a meggyőződésünk, hogy a gazdaközönség méltányos ohajtásának elég fog tétetni.

Több irányu kísérletek tétettek a cukorrépa termelés meghonosítása érdekében. Sajnos, hogy eme törekvések sikertelenek maradtak. Egy az, hogy noha a vasuti közlekedés vonalai több irányban szelik városunk határát, a külterületen alkalmas rakodó helyünk a „Macson“ kívül nincs, már pedig a répának a városba való szállítáa jóformán teljes lehetetlen; más meg az, hogy a debreczeni gazdának küzdve kell küzdeni a napszamos viszonyok kedvezőtlen voltával. Egészen másként alakulna a helyzet e részben, ha a Szepesen, Ebesen és a Parlagon a katonai kitérőnél rakodó helyek létesítenének, így hiszük, hogy gazdáink szívesebben vállalkoznának a répa termelés és az ezzel járó előnyök megszerzésére.

A gazdasági egyesület kebelében működő „lőtenyész-bizottság“, a mennyire körülményei és hatásköre engedték, eljárt megbízatásában Kiválasztotta a választható és Debreczen lőállományára a legalkalmasabbnak mutakozó méneket. Sajnos e részben, hogy töle független okok miatt, egy igen jó telivér méntől elesett. Es épp itt van egy körülmény amit szó nélkül nem hagyhatunk. A magas kormány a ménlő-telepeken elhelyezett mének használata tekintetében elsőseget enged azoknak, kik bérmeneket tartanak. Ha a gazdaközönség nemesítési célokra kiválóan alkalmas és a czéltudatos irányzatnak megfelelő mént óhajt birni s ezt az egyöntetű anyag nyerése céljából évek során át megakarja tartani, azt csak úgy szeresheti meg és biztosíthatja a maga részére, ha társaságot alkotva bérbe veszi ki. Az egylet e részben szívesen segédkezik. A lőtenyész bizottság iparkodott azon, hogy minden fontosabb mozzanatra figyelmztette a gazda közönséget, nemkülönb enlőke utján érvényesítte befolyását a város menésére huzott apaállat kiválasztásánál.

(Vége köv.)

Színház.

* Ujházi Ede holnap második fölléptére már ma hívjuk fel a közönség figyelmét. A ki Shylockot e tragikai remeket nem értette át teljesen, az kielégítő magyarázatot fog találni a nagy alakító művész ábrázolásában. A „Velencei kalmárban Shakespeare az árjita és sémi faj évezredéken át nyuló küzdelmét tolmácsolja s bámulatos hűséggel adja vissza a két faj hibáit. Shylockban a számító, de ha szenvedélye megmozdul, akkor féktelen s gyűlöletében hártart nem ismerő embert tünteti fel, Antonioban a könnyelmű árjitát, a ki könnyen jót áll, pénzt nem becsül s a nő: csábítást éreynnek veszi. Shylock bosszuja, ki hitsorsaival szövetezik Antonio tönkrejuttatására, mivel leányát elcsábította, megszóktette, őt magát meglopta s kigonyolta, eddig jogosult. Mikor azonban Antonio testéből a kikötött font hust minden ígélet és fenyegetés daczára ki akarja vágni, ez a féktelen gyűlölet költi fel ellene a bíró ellenszenvét s ez teszi lehetővé, hogy Antonio barátjai megmentik. É: ez a harc ismétlődik ezredévek óta éppen ily kimenetellel, melynek allegoriáját adja Shakespeare Shylockjában. A font hus épp oly allegoria, mint az egészen más felfogást és érzelmekeket tápláló Lessing „Bölcs Nánán“-jában a három gyűrű regéje s allegori-

kus értelemben veendő Portia ügyészkedése is, mely a szerelem minden hatóságát, az egyszer áldozatkész, máskor — ha kell — fúrfangos női szívet festi mesterien. Jessica jelleme is hozzá tartozik e mű tendenciájához s belőle akár a polgári házasság törvényének szükségére is lehet következtetést vonni. Ujházi etlalálja Sylockban a démonit, legfőljebb komor engesztelhetlenségének enyhítését óhajtának, persze a hatás fokozásának kedveért kivált első jeleneteiben, leányával szemben. Ennek hiánya a tragikai hőst megfosztja a szánalom érzésétől, a mi hiba. Hanem a törvényszéki jelenetben kifejtett csodálatos hatás-fokozás, egy-két stereotíppá vált híres mondás („Ezer arany kell néked? Ért em“ vagy ez: „Vigyázzon kötlevelére“ s a többi), és legkivált Shylock távozása a törvényszéki jelenet végén, ezek a színművészet legmagasabb pontján álló momentumok Ujházi játékában. A darabban — ismételjük — sok a modern tendencia. Lángelmék művei évszázadok mulva is alkalmiak maradnak. Lesznek, a kiket Schylock mondásai kapnak meg ily értelemben, másokat a Schylock erőszakos megkeresztelése indit mosolyra, a művelt közönség azonban csupán esztetikai szempontokat tart szem előtt, a mikor Shakespeare-értelmezést lát a jelenkor legelső Schylock ábrázolójától, Ujházy Edétől. A színtársulat — természetesen — nem játszhatja el e rendkívül nehéz Shakespeare darabot tökéletesen, kivált ily hirtelen előrántva s az ily nagy művész játéka által oly élessé teendő összehasonlítás mellett, de azért elvárjuk, hogy ki-ki megteszi, a mit tennie módjában áll s legalább szerep nemtudással nem fogják zavarni az illuziót.

* A „Szultán“ tegnap hatodszor került színre. — közepes számú közönség jelenlétében. Ez alkalommal fejezte be négy estére terjedő vendégszereplését Németh József, ki Bülbült ezuttal is nagy sikerrel játszotta s számos ovációban részesült. Meg kell róvnuunk a III. felvonás egy intermezzóját. Az nem első rangú vidéki színpadra való, hogy valami csekélység miatt egész számot elnevetnek. Egy orfeumban való magaviselet. Megemlítjük végül azt a fatális tollhibát, hogy tegnapi referadánkban a szombaton előadott „Koldusdiákat“ elkereszteltük „Kornevillei harangok“-nak. Azt hisszük, hogy ez az elkeresztelési eset mégse fog felekezeti suródásokat előidézni. (m. n.)

* Lccsareknó színházunk páratlan énekesnője, betegesen fekszik s e miatt egész héten nem fog játszhatni. Miután a Lccsareknó egészséges angolos humora színi előadásainknak savatborsát képezi, ezt a hirt mindenki őszinte sajnálattal fogja venni.

* Színész kongresszus. A színészegyesület ez évi közgyűlési ismerkedési estélye tegnap folyt le a színházban, a közgyűlés pedig ma délelőtt kezdődött nem a megyeházban, mint tervezték, hanem a színészegyesület helyiségében. Megemlítjük hogy Leszkay és Peterdi felutaztak a congresszusra. A társulat harmadik képviselője Kaffka László min. titkár.

* Az „Ember tragédiája“ t. Madách hatatlan alkotását a külföld most kezdi igazán méltányolni, Budapestn pedig bérlet-szünetben, zsufolt ház előtt adták vasárnap. Évát K. Hegyesi Mária játszotta s a sajtó egyhangulag nagy sikerét konstatalja.

Vegyes hírek.

* Bedő Albert jubileuma. Bedő Albert országos főerdőmester és miniszteri tanácsos aki Debreczenben is több ízben megfordult, szombaton ünnepelte 25-dik évfordulóját annak, hogy az állam szolgálatába lépet. A jubileumon jelen voltak Wekerle miniszterelnök, gróf

Bethlen András miniszter, gróf Széchenyi Béla, báró Bánffy Dezső, számos orsz. képviselő közöttük, dr. Király Ferenc s körülbelő ötszáz erdészeti tisztviselő. Solsz Gyula mondott ünnepi beszédet, mire az ünnepelt meghatóttan válaszolt. Az orsz. erdészeti egyesület nevében báró Bánffy Dezső üdvözölte. Még számos üdvözítő beszédet mondtak. Délután négyszáz terítékű bankett volt.

* **A munkások** tegnapelőtt tartott gyűlésen szóba került május elsejének megünneplése. Ezuttal emelkedett hang a mellett is, hogy az ünnepet ne elsején, hanem a legközelebbi vasárnapon üljék meg, ezeket azonban lehurrogták. Jellemző volt a következő párbeszéd:

Egy szocialista vezér azt mondta a vasárnapi ünnepelést pártoló szónokok egyikéről:

— „Ezt az indítványt az újságokból vette!”

Mire méltatlankodva vágta oda a másik:

— „Ne sértessen; én sohasem olvasok lapokat!”

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és közeli hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva ponteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirtd. hivatalnál, márczius 6-án: változó felhőzet, enyhe, helyenkint csapadék, szeles, később derült.

Séta hangverseny a Margit-fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Színház, a Kossuth utcán. Naponként előadás. Kezdeté este 7 órakor

Márcz. 1. 2, 3, 4, 5, 6. Rendes évi katonai szertartás a város-háza kistanácsstornóiban.

Márcz. 1—24. napjaink lovasztályozás és lóvizsgálat a város istállóiban.

Márcz. 11. d. u. 5 órakor a debr. orvos és gyógy szeresek egyet. közgyűlése.

Márcz. 11. Menyecskek piknikje az „Arany Bika”-ban.

Márcz. 12. Az István malom közgyűlése d. e. a város-háza nagytermében.

Márcz. 12. Közgazdasági bank közgyűlése d. e. a város-háza kistornóiban.

Márcz. 13. A debreczeni ker. ifjak önk. egyesülete helyiségében emlék ünnepély.

Márcz. 18. Debreczeni keresk. ifjak önképző egyesületének évi rendes közgyűlése az egyesület helyiségében.

Márcz. 19. d. e. 10 órakor a Debr. Első takarékpénztár közgyűlése.

Márcz. 20. d. u. 5 órakor a „Csokonai” kör szepészeti oszt. ülése.

Márcz. 21. Katonai lóvásár.

Márcz. 23. Városi rendes közgyűlés.

— **Városi r. k. közgyűlés** A márcz. 9-iki városi r. k. közgyűlésre a következő meghívó: bocsátott ki: Meghívás az 1893. évi márczius hó 9-iki napján Csütörtökön délelőtt 10 órakor a város-háza nagy termében tartandó városi rendkívüli bizottsági közgyűlésre. Tártyak 1. A m. kir. honvédségi Ludovika Akadémián létesített városi és Szilágyi Mihály-féle alapítványi tőkék kiegészítésének kérdése. 2. Több bizottsági tag indítványa a királyi kormány által kijelentett egy házpolitikai program támogatásának kérdésében a városi törvényhatóság nyilatkozata iránt. Debreczen, 1893. Márczius 6. Gróf Dégenfeld József, főispán.

— **Debreczen és a milleniumi kiállítás.** Lukács Béla kereskedelemügyi miniszter az 1896-iki milleniumi országos kiállítás elnöke az alább következő leiratot küldötte Debreczenbe:

„szám 14

Debreczen sz. kir. város közönségének.

Debreczen.

A magyar állam ezredéves fennállásának nagy ünnepét a nemzet méltó fényvel ohajtja megünnepleni.

Hazánk törvényhozása elhatározta, hogy az ezredéves ünnepélyek fényének emelésére 1896. ban Budapest fő- és székvárosban országos kiállítás rendeztessek.

Ő császári és apostoli királyi Fensége, legkegyelmesebb urunk és királyunk, kinek uralkodása alatt a magyar állam a szellemi és anyagi virágzásnak mai magas színvonalaira emelkedett és a ki a nemzettel minden örömben és minden bánatában együtt érez, hű népe iránti szeretetének ez alkalommal is kifejezést adni ohajtván, a kiállítás védnökségét elfogadni méltóztatott.

Midőn a kormány a haza minden fiát felhívja, hogy a nemzet ünnepén szívvvel, lélekkel részt vegyen és a nagy mű sikeréhez minden tehetségével hozzájáruljon, az első sorában, kikhez szavait intézi, a városokhoz, mint mai kulturális közgazdasági fejlődés nagy tényezőihez fordul.

Megvagyunk győződve, hogy a nemzet szívében élő hála és kegyetétérzet ezen művét a város közönsége hazafias lelkesedéssel felkarolni és azt támogatni szives leend.

Nagy mérvben számítok ezen, az ügy sikerét lényegesen előmozdító közreműködésre, annál inkább, mert ezen, a nemzetek életében vajmi ritka ünnepély csak egy fog valóban országos jelleggel birni, ha azt a magyar szent korona területének minden vidéke egyaránt a maga ügyének tekinti. A közreműködés mérvére és módzataira nézve legközelebb fogom a város közönségével ohajtásaimat közölni.

Addig is felkérem, hogy a hazai közönséghez intézett és 10 példányban mellékelt felhívásomat közzétenni és azt a közönség figyelmébe ajánlani sziveskedjék.

Budapest, 1893. február havában

az 1896-iki ezredéves kiállítás országos bizottságának elnöke

Lukács Béla

kereskedelemügyi m. k. miniszter.

Ugyanezen alkalomból Lukács Béla Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesterhez „Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás közleményei” című hivatalos lap első számát és a felhívást megküldtén, az alábbi leiratot intézte:

„Nagyságos Simonffy Imre kir. tanácsos urnak

Debreczen sz. kir. város polgármesterének Debreczenben.

„Midőn az 1896-iki ezredéves országos kiállítás ügyében a város közönségéhez intézett leiratomat további hivatalos eljárás végett megküldöm, nem mulaszthatom el ezen országos ügyet a polgármester urnak különös figyelmébe és partfogásába a legmelegebben ajánlani.

Tudva van polgármester ur előtt, mily fontos érdekek fűződnek ezredéves létünk ünnepléséhez és mennyire kívánatos, hogy történetünk kimagasló mozzanatait és kulturális haladásunk menetét teljesen és hatásosan feltüntessük.

Es erre csak akkor leszünk képesek, ha a közélet összes tényezői teljes odaadással és hazafias lelkesedéssel a nagy mű létesítése körül segédkezni és a közös feladat megvalósítását előmozdítani fogják.

Erre kérem különösen polgármester urat

— stb.

— **Országos tanítói árvaház.** Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő közelebb több napig időzött Budapesten számos hivatali ügyben jelentések előterjesztése céljából. Ezek között legfontosabb s egyszersmind kedves közléssel biztató az országos tanítói árvaház és a dajkaképző tanfolyammal kapcsolatos bonneseminárium ügye. Ez utóbbi a debreczeni tanterületből kiindult kezdeményezés lévén, reávonatkozólag felsőbb utasításához képest legközelebb felterjesztést tesz a közoktatásügyi miniszterhez a kir. tanfelügyelő s ezt előzőleg befogja mutatni a közigazgatási bizottsághoz.

— **A debr. vadásztársulat** holnap, szerdán este 6 órakor a város-ház kistanácsstornóiban választmányi ülést tart. A tanácskozás tárgya a ház- és alapszabályok teljes befejezése lesz. — Megemlítjük, hogy a vadász társulat tagjai f. hó 12-én vasárnap tizes rókavadászatot tartanak a Savós-Guton. Az aláírási iv már a tagoknál van. A vadászat eredménydu-nak ígérkezik, mert az ottani erdőőr a mult vasárnap azt jelentette a társulatnak, hogy a rókák nagyon elszaporodtak azon a vidéken. Valószínű tehát, hogy a ravasz komák közül sok lesz a vadász társaság zsákmánya.

— **Halálozás.** Zsendovics József egri prépost, örkanonok elhunyt Egerben. A köztisztelő főpap elhunyt — Debreczenben is, ahol őt sokan ösmerték — mély részvétet kelt. Mint káptalani dékán a káptalani javak modern gazdasággá való emelésének tényezője volt ő buzgólkodott legjobban azon, hogy az egri káptalan a debreczen-f-abonyi vasut építését elősegítse. Az alsó szabolics-tiszai ármentesítő társulat közgyűlésén hűséges szószólója volt mindig Debreczen város és az egri káptalan közös érdekeinek. Temetése ma délelőtt ment végbe.

— **Polgármesteri jelentés.** Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester a közigazgatási bizottság tegnapi ülésén következő jelentést mutatta be február hóról: Rendészet. A rendőrség által letartóztatva lett lopásért 10, rendőri kihágásért 105, összesen 115. Ezek közül kir. ügyészségnek átadatott 10, a rendőrség által megbüntettetett 105. A városról eltoloncoltatott 20, — vidékről a városról eltoloncoltatott 26, kényszerutlevéllel kiuttasított 33, — összesen 79 csavargó. Iparügy. A főkáptányság mint első fokú iparhatóság által különböző iparágak önálló gyakorolhatására 29 egyén láttatott el iparigazolvánnyal. Ipartörvény ellenes kihágásért 2 egyén lett pénzbírsággal tüntetve. Munkakönyv 81 adatott ki. Katonai létszám volt: közös hadseregbeli 1150 ember 142 ló, m. kir. honvédség 776 ember, 204 ló; összesen 1926 ember 346 ló. A lakoságnál állandóan elszárolva volt 18 ember, 2 ló. Adóügy. Állami adó befizettetett mult évről 7493 frt 21½ kr; folyó évről 60,616 frt 58 kr; késedelmi kamat 204 frt 52 kr összesen 68,314 frt 31½ kr. Befizettetett továbbá hadmentességi adó 1204 frt 02 kr; Idegenadó 487 frt 24 kr. idegen illeték 780 frt 96 kr. iparkamarai költség 199 frt 62 kr, járdaadó 166 frt 95 kr, közmunka válság 7 frt 20 kr. utadó 3425 frt 09 kr. A községi bíróság ügyforgalma. Hátralék a mult hó-ról 40, új panasz érkezett 278, összesen 318 ebből intéztetett 303, maradt hiány márcziusra 15.

— **Népmozgalmi adatok február haváról.** Városunkban február havában született ev. ref. 135,87 fiú, 88 leány; r. kath. 29, izr. 11, összesen 175; ezer lakóra esik évi átlagban 36 %-a. A születések 19%-a — 33 -- törvénytelen ágyból származott. Meghalt pedig ev. ref. 99, r. kath. 19, ág. ev. 1, izr. 5, összesen 124, 61 fi — 63 nőnemű. Evi átlag 25.44%. Házasságra lépett ev. ref. 43, r. kath. 9. ág. ev. 4 izr. 4, összesen 60 pár.

— **Egy szegény néma asszony** tegnap délután a csapó-utcán egy kendőbe bekötve 10 frt készpénzt, és egy ezüst gyűszűt elvesztett. A szives megtaláló kéri azt az I. ker. kapitányságnál átadni, a hol illő jutalomban részesül.

— **Dr. Nagy Kálmán** ügyvédi irodáját Batthyányi-utca 2169 sz. a. házba tette át.

— **Ösztöndíj iparos ifjaknak.** A kereskedelemügyi miniszter, mint már jeleztük, 300 frtos ösztöndíjat tűzött ki a folyó évre külföldre utazni óhajtó iparos ifjak részére. A folyamodványok a kereskedelmi és iparkamarához voltak beadandók; beérkezett összesen 11 kérvény és pedig Debreczenből Veréb István lakatos és pedig Szikszay Aladár fodrász segéd, Varsanyi Gyula kosárártó segéd, továbbá Ormósi Gyula asztalos segéd, Tisza-Ujlakról Csorba György szobafestő Nagy-Kállóból, Jenei Vilmos kovács segéd Nagy-Bányáról Riszt Gémós szobafestő segéd, Pásztor Albert órászobafestő segéd, Torma János szabó segéd jászberényi iparos, Torma János szabó segéd jászberényi lakosok. Kovács József kőműves mester Beregszászból és Szupár Károly cipész segéd Nagy-Bányáról. A kérvények a kamara véleménye javaslatával még mult hó 27-én lettek felterjesztve s elintézésük legközelebb várható.

— **Városunk közegészségügye** február hónapban kedvezőlenebb volt, mint január hónapban, amennyiben egy a megbetegedések, mint a halálozások száma emelkedett, s a kanyaró is járványosan jelleggel lépett fel. A megbetegedéseket főként a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi okozták. A heveny fertőző kórok közül vörheny, bárányhimlő szórványosan jelentek. A kanyaró különösen az ispotály környékén járványosan lépvén föl, a késes-utcai iskolát febr. 20-tól kezdve bezárták s fertőtlenítéssel elrendeltetett; — a lakossághoz pedig az óvintézkedésekre figyelmet fordító rendeletet bocsátott ki a tanács. A kanyaró betegségek szelid lefolyással végződtek.

— **Az országos diákkongresszus** előkészítő bizottsága tegnap a főiskolában ülést tartott. Határozatba ment hogy a diákkongresszusnak Debreczenben való megtartását a várostól remélt 1000 frt megnyerésétől teszik függővé. Ez összeg szükséges a fogadtatási és egyéb költségek fedezésére, a mi az összegből esetleg megtagaríthatnák azt a bizottság a városnak visszaszolgáltatja.

— **A kincstár jövedelme Debreczenből.** Debreczen város közönsége február havában összesen 86,075 frt állami egyenes adót fizetett be, 4052 frttal kevesebbet, mint a mult év ugyanezen havában. Az adóhátralék most 148,040 frt, 16,530 frttal kevesebb, mint tavaly ilyenkor. Hadmentességi díj befizetett 1171 frt, bányajövedék (Hajdumegyével együtt) 17,965, jogilleték 10,032, dohányjövődék (Hajdumegyével együtt) 35644, határvám adó 5393, fogyasztási és italmérségi adó 27690 frt.

— **Panasz a pékműhelyekre.** A t. főorvos bejelentette a közigazgatási bizottságnak, hogy februárban eszközölt orvos-rendőri vizsgálatok alkalmával a pékműhelyek szűkeknek és tisztátalanoknak találtattak. Minnélfogva a rendőrkapitányság a saját hatás körében intézkedett, hogy a pékműhelyek állandóan tisztántartassanak, a czélnak meg nem felelő műhelyeket pedig betiltotta.

— **Uj részvénytársaság.** Mai lapunk hátán levő hirdetésre különösebben is felhívjuk a közönség figyelmét. Egy új nagy tőkéjű (200,000 frt) vállalat létesítéséről van szó, melynek tervezete és vezetése nemcsak a leendő részvénytársulat részvényeseinek, hanem a debreczeni faiparnak is hasznára akar lenni. Az alapítók névsorában ott látjuk városunk faiparral foglalkozó előkelőségeit és jó nevű kereskedőit, é nincsen okunk benne kételkedni, hogy a debreczeni faüzlet és iparrészvénytársaság a nagy közönség élénk részvétele mellett mi hamarabb megalakul és működését meg is kezdi.

Legújabb.

(Délutáni posta.)

Asbóth kilépése.

Asbóth János, mivel a kormányppal nem ért egyet az egyházpolitikai kérdésekben, kilépett a szabadelvűpártból.

A csabai választás.

Lánczy Leo, a szabadelvűpárt jelöltje, 1002 szóval a Horánszky Rudolf klerikális jelölt 82 zavazata ellenében, képviselő lett a csabai ke-

rületben. Gróf Zichy Nándor is korteskedett Horánszky mellett.

A királyi-pár Svájcban.

Ő Felsegeik holnap utaznak el Territetből Bécsbe.

A leszavazott magyar színház.

Pozsony városának tegnap tartott közgyűlésén, a magyar színház állandósítására vonatkozó indítványt leszavazták.

Közgazdaság.

A debreczeni faszövetkezet.

A következő felhívás közlésére kértünk fel: Közökhajtást képez városunkban, hogy oly egyesület jöjjön létre, mely az önségely elvére alapítva, ugy az építő iparosok, mint az építető közönség érdekeit előmozdítja az által, hogy az építkezéshez szükséges faneműeket nagy mennyiségben első kézből szerzi be s lehető jutányosan árusítja el. E közökhajtás hozta létre a mozgalmat, melynek czélja a debreczeni faáru szövetkezet megalapítása.

A fával dolgozó debreczeni iparosok magán értekezés-in és az „Iparos-kör“ pártfogása mellett tartott értekezleteken egyhangulag elismertvén ezen mozgalom közérdekű jogosultsága és életképessége, elhatározatott a szövetkezet megalapítása s kimondatott, hogy a szövetkezet 1000 drb. 50 forintos üzletrész alapján 50,000 frt üzleti tőkével létesítetik. Ezzel üzletrész értéke 50 frtban azért állapított meg, hogy a szövetkezetbe a kisebb iparosok is résztvehessenek.

Midőn ezért a n. é. közönség-et, különösen pedig a közgazdasági és ipari érdekeket támogató helybeli pénzintézeteket a nevezett üzleti tőke biztosítása czéljából tetszés szerinti üzletrészek jegyzésére felhívni szerencsénk van, tisztelettel megemlítjük a következőket:

A beszerzési forrásokkal közvetlen összeköttetésünk az alakítandó szövetkezetnek azon előnyt fogja nyújthatni, hogy oly kötésekkel tehetünk, melyek a jelenlegi piaci árnál sokkal jutányosabbakat biztosítanak. Alkalmos telephelyiségről a szervező bizottság már gondoskodott, ugy, hogy az üzleti tőke biztosításával egyidejűleg a szövetkezet azonnal megkezdheti működését. A további teendők, nevezetesen az alapszabályok megállapítása, tisztviselő igazgatóság és felügyelő bizottság megválasztása, a legközelebb összehívandó közgyűlés tárgyait képezendik, mely közgyűlés határideje az aláírással kellő időben közöltetni fog.

A jegyzendő üzletrészek 10%-a az ivtartók kezéhez aláírással azonnal befizetendő. A fennmaradó 90% az alakulástól számított 3 hó alatt havonként egyenlő részletekben lesz befizetendő. A kik az egész aláírt összeget azonnal befizetik, a kamatozásban részesülnek tőkéik után. Az aláírtok, mint ivtartók valamint a debreczeni ipar, és kereskedelmi kamara, Debreczeni első takarékpénztár, alföldi takarékpénztár, kölcsönös segélyező egyesület mint szövetkezet, közgazdasági bank, Szabó Lajos fia cég, Domokos Kálmán gazd. intézeti igazg. stb. a jegyzett összegek felvételére felvannak jogosítva. Kelt Debreczenben, 1893. március hó 5-én tartott bizottsági ülésből. A „Debreczeni faáru szövetkezet“ szervező bizottsága megbízásából:

Serli Ede, Dr. Orbán József Horváth János, Lengyel Imre, Nagy Ferencz, Nagy Sándor, Harsányi István, Rössler Richárd, Berger Jenő, Vadon Sándor.

Felemlítjük, hogy a debreczeni faáru szövetkezet szervező bizottsága mádelőtt küldöttségileg tisztelgett Simonffy Imre kir. tanácsos polgármesternél, kérve a polgármesternek a vállalat irányában, jó indulattal, továbbá a szövetkezet czéljára alkalmas települ szolgáló terület átengedése iránti kérvényük mielőbbi elintézését. A küldöttséget Rössler Richárd vezette s tagjai voltak: Serly Ede, Lengyel Imre, Harsányi István és Nagy Sándor.

* **Kiállítási ügyek.** Az 1896-iki ezredéves országos kiállítás közleményei czim alatt a kereskedelemügyi miniszter közzétetteti a ki-

állításra vonatkozó összes hivatalos közleményeket stb. Az első szám a kiállításra vonatkozó törvényeket, azok indokolását, stb. közli.

* **A nagyvárad takarékpénztár** vasárnap tartotta 46-ik közgyűlését. A nyereség 72,960 frtot tesz, az osztalékot részvényenkint 80 frtban állapították meg.

Budapesti áru-tőzsde.

(Márcz. 6.)

Buzát ma mérsékelte kínáltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt lanya irányzat mellett 18,000 q tartott áron.

Egyéb gabonaneműkben csekély üzlet. Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat lanya.

Határidők jegyzése déli 12 órakor: Buza őszre 70.5—7.47, tavaszra (1893-ra) 7.48—7.49 Tengeri máj.—un.-ra 4.78—4.79. Zab tavaszra 5.60—5.62. Káposzta-repeze aug.—szept.-re 12.30—12.40 forinton.

Kötetett: Buza tavaszra 1893. 7.34—7.39, őszre 7.37—7.50—7.49. Tengeri máj.—jun.-ra 4.72—4.73.—jul.—augusztusra, — Zab tavaszra 5.58.53 Káposzta-repeze aug.—szept.-re, 11.90—12.— forinton.

Hivatalos jegyzések d. u. 2 órakor buza őszre 7.49 pénz. 7.50 áru, tavaszra 7.36 pénz, 7.38 áru. Tengeri máj.—jun.-ra 1893. 4.80 pénz, 4.81 áru. Zab tavaszra 5.60. pénz, 5.73 áru. Káposzta repeze aug.—szept. 1893. 12.—12.10 frton.

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság“ közlése 1893. március 6-án.)

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	— — —	115.80	116.10
" vasuti beruházási kötvény 4 1/2%	— — —	123.—	124.—
" koronajárdék 4%	— — —	95.40	95.90
" regále váltási kötvény 4 1/2%	— — —	101.75	102.25
Osztrák aranyjárdék 4%	— — —	117.75	118.25
Egységes állam kötvény 4 1/2%	— — —	98.50	99.25
Tisza-szegedi 4%-os nyeresémsorsjegy	— — —	145.—	146.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	402.—	402.50
Osztrák hitelbank részvény — — —	340.—	340.20
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	120.—	121.—

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	132.50	133.50
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — — —	13.25	13.75
Osztrák " " " — — —	20.—	20.50
Olasz " " " — — —	14.—	14.50
Bazilika sorsjegy — — —	7.75	8.25
Jó-sziv " — — —	3.15	3.50

Pénz nemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.58	5.73
20 márkás arany — — — — —	11.85	11.88
20 frankos arany (Napoleon d'or) — — —	9.62	9.66
10 font Sterling — — — — —	12.08	12.12

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti regénye. —

— Irta: **Sz. Buday Etel.** —

V. fejezet.

15

(Folytatás.)

Atyja bámulva nézett reá s így válaszolt — még eddig azt sem tudom ha kiálthatom-e vagy sem így, honnan veszed ezen eszmét Helén?

— Csak azért gondoltam atyuskám, hogy soha nem szölsz hozzá egy szót sem.

— De minek is szólnék idegenhez, midőn van leányom a kihz szólhatok s az nekem kellemesebb. De mivel reá tereléd a beszédet, kérdem, meg vagytok-e vele elégedve? . . .

— Meg atyám, mindent rendesen teljesít mint egy jól járó gépezet, csak az én véleményem szerint egy a baj, az, hogy nincs szíve, így semmiben sem vezérli érzélem, egy kissé tulszigoru is a cselédség iránt és én ezt nem szeretem.

— Jaj édes gyermekem! az ily önmagukra hagyott lényeknek elfásul szívek, ez nem baj csak igazságérzetű legyen. Igaz Heléné Teréz nénéd va ami hangversenyéről beszélt a melyben te szeretnél részt venni és Morson ur felkérésére egy általa szerzett dalt énekelni: Jó én nem vagyok ellene, csak nehogy valami badar eszme fűzzön ez énekléshez, mert ezt nem szeretném.

Azt megengedem, — hogy énekelj a Morson dalait, de a nélkül, hogy a szerzőre rá gondoljál . . . mert lásd Heléné! én az ily féle művészeket nem sokra becsülöm . . . Na

jó-jó ezért nem szükséges sirni — látva, hogy a leánya szeméit könnyek homályosítják el. Ezt csak mind azért mondom, hogy idejelen figyelmeztesselek . . . mert ti leányok hamar bele bolondultok egy ily holdvilágot bámuló művész félebe — s mint utóbb tudom, te is szívesen el tere-ferélsz vele — lásd gyermek már ezt nem szeretem, azért be is tiltom — nincs rá szükség, hogy te ellenőrizd a tanítást — mert ha ezt teszed, úgy kénytelen lesz-k Alvine mellé más tanárt fogadni . . .

Jól megértettél Heléne?! mándá nyomtatékkal.

— Igen atyám — rebégé a szegény megremült leánya.

— Ugy nincs mit mondanom többé, eimehetsz szobádba.

A fiatal lány, mint álmokóros imbolygott ki és midőn felnyitá az ajtót szemben állott Cooknéval, ki nyugodtan így szólt — éppen a kisasszonyt akartam hívni, hogy legyen szíves az ezüst tartó szekrény kulcsát ide adni, mert át kell nézmem az ezüst neműeket, és kitakaritanom mivel már régen elzárva állanak. Mind, ezt menet közben mondta az alig oda figyelő Helénnek, ki szobájába érve gépiesen adta át a kívánt kulcsot; — lelki erejét csak addig tartva fent, míg a házfelügyelő kiment — akkor aztán lerokadt a legközelebbi székre, hangos sirásra fakadva. Szegény szíven talált lánykának nem volt más vigassza, mint a sírás, mely rendszeren a keservek enyhítője.

Később felhagyott a könyezéssel és mély gondolatokba merült, kereste a segédelmet hogy miként könnyíthetne helyzetén, de nem jutott semmiként megoldásra.

Midőn már az alkony szürke fátyolával bevonta a kék kárpitos kis szobát, akkora Helén is nyugodtabb lón, hirtelen világot gyújtott és irásztala elé fűt, sebesen beírva egyik lapot a másik után, mindegyre derültebb arcot nyerve, s midőn kész volt irásával, akkora tervével is kész lehetett, mert a lapokat egy göngy hangjegy közzé sodorva, magához vevé, gyorsan haladt le a lépcsőkön egyenesen Félix urhoz, ki meglátva a szép leányt, így kiáltott föl.

— Kis pacsirta, csak hogy végre hozzám is berepült egyszer, e de régen nem volt már nálam!

— Édes Hermann ur, ha nem leszek terhére azt hiszem ezentul gyakrabban lát.

— No annak örvidenek Heléne kis asszony.

— De most egy nagy kéreessel jöttem . . . és inuig folytatá akadozva, ha . . . oly szíves lenne . . . át adná Morsonnak e . . . e hangjegyeket, s félve tekintett jó barátja szeméibe.

— Szívesen, szívesen Heléne kisasszony, hisz ugyis mindennap benéz hozzám, a midőn jön, vagy megy az órákról, nos, megengedte-e a papa, hogy énekeljen a hangversenyben?

— Meg édes Félix ur, szavait mély sóhaj követte, minek következtében a jó barát fűrkészően nézett reá, s halkan kérdé, — talán helyette valami más egyebet tiltott el a papa Heléne?

— Na, na kis pacsirtám — kedves énekért szerette így nevezni — csak nem fog pityeregni, a helyett hogy elpanaszolná öreg barátjának keserveit, csak ki vele a megosztott bánat mindég felére apad le, — hát az öreg szokás szerint valamiért ismét brummolt — bizonyosan rózsaszín ruha helyett barnában akarja hogy föllépjen, illő komolysággal elénekelni a szerelmi dalt, mint egy vén matróna, még talán azt is megtiltotta, hogy szivecskéje megmerjen dobanni. Ugy van e kis pacsirta?

— Óh Félix ur! fohászodott Heléne könnyeit alig bírva vissza folytatni.

(Folyt. köv.)

Apró-cseprő.

Snájdig Gigerli: Hogy van boldoguit férje?

Hölgy: Hiszen nem halt meg!

Gigerli: Ah, azért boldog!

*

Panaszkodás, I l k a: A férjem szörnyen féltékeny.

Em m a: Van rá oka?

I l k a: Jaj, hiszen ha oka sem volna, kétségbe kellene esnem!

*

Csüggedőnek.

A fájdalomtól, drága hidd el,
Szent és magasztos lett a pusztá föld;
Meglásd, az alkony bíbor képet ölt.
Ha szenvedésed türod néma hittel.

Lelkemnek minden szála reszket,
Zokogni hogyha látlak, szép fiam;
S hol szenvedők és küzdők annyian:
Hord csüggedetlen szíved a kereszted!

*

Egy oly eszmének, mely csak jóra törekszik és nem törődik a társadalmi előítélet és a világ ítéletével, ereje legyőzhetlen.

Maxine du Camp.

A ki rosszul bánik az idegennel, olyan mint az, ki az Istennel bánik rosszul.

Talmud.

*

A volapük kimúlása. Azt írják Párisból, hogy a volapük kimult. Néhány évvel ezelőtt ezelőtt nemcsak Párisban, de világszerte mindennütt nagy kelendőségnek örvendett ez a mondva csinált világnyelv s prozelitái meg voltak arról győződve, hogy az új század kezdetén mindenki elfelejti anyanyelvét a nem épen kellemes hangzásu volapük kedvéért. A szép remények nem teljesültek. Nálunk ma már egészen elhallgattak volapük barátai. Párisban pedig a volapük terjesztése végett alakult egyesület a napokban feloszlott. Legbuzgóbb hívét, az egyesület titkárát, Kerkhoffert kinevezték valamelyik vidéki gimnáziumba a német nyelv tanáruának s ezzel az egyesület — minden kapcsolata megszünt. Tegnapelőtt gyűlt össze az egyesület néhány tagja, hogy a kimulást hivatalosan konstatálja.

Meghaltak.

1893. febr. 26-tól márcz. 4 ig.

I. N. P i a. C s a p ó u t c z a i v á r o s r é s z e n: Katona János és Csöreg Juliánna leánya Erzsébet 5 hónapos ref. veleszületett gyengeség. Aranykövy Ferenczné Nagy Nelli 38 éves r. kath. tüdőgümőkór, Gál József 35 é. ref. tüdőgümőkór, Némethy Gábor és Mészáros Zsuzsánna fia József 1½ éves ref. görcsök, Szabó István és Somogyi Sára fia Gyula 2 hón. ref. hörghurut, özv. Juhász Ferencz 82 é. ref. aggkór, Szepesi István és Buzik Mária F. Gyula 5 b. r. kath. tüdőlob, özv. Delimanic Imréné Bakalovics Dóra 49 é. szerviz szívba, Papp Józsefné sz. Nagy Sára 37 é. ref. tüdőgümőkór, Fábian Antal Reviczky Gyula fia József 1 é. ref. tüdőlob, Kiss János és Tibay Eszter fia Sándor 4 h. ref. orbáncz, Büdy Kálmán 65 é. ref. áiképlet, Szabó János 76 é. ref. aggkór.

II. K o s s u t h - v a r g a u t c z a i v á r o s r é s z e n: Özv. Virág Mihályné szül. Szabó Erzsébet 77 é. ref. aggkór, Rátonyi József és Szász Lídia 1. Piroška 2 h. ref. tüdőhurut, özv. Szi ágyi Gáborné szül. Molnár Juliánna 64 é. ref. áiképlet, özv. Juhász Ferencz 82 é. ref. aggkór, Szücs János és Kovács Juliánna keresztelelten fiuk ref. haly. szül. Szabó Sándor 44 é. ref. tüdőlob, Kiss Péter és Gebey Juliánna 1. Eszter 1 h. ref. veleszült gyengeség.

III. P i a c z - H a t v a n u t c z a i v á r o s r é s z e n: Nagy József, Faragó Juliánna fia József 13 h. ref. görcsök, Erdős Jánosné Hatvani Julia 26 é. ref. tüdővész, Szabó Imréné Auszlander Eszter 23 é. ref. tüdővész. Siket Juli 1, Zsuzsi 3. é. rk. tüdőlob, Mayer Mátyás és Csengeri Karolin 1. Zseni 1 h. izr. vele. sz. gyeng. Bakó Mihály 66 é. ref. tüdővész, Rosenberg Salamon 40 é. izr. tüdővész, Czákó Juli 2 het. ref. vel. sz. gyengeség.

A kis lutri huzásai.

— Március 4. —

Bndapest	63	12	18	81	17
Linz	64	37	8	62	45
Ttieszt	52	79	45	85	71

Idegenek névsora.

Bike szálloda. Blumenthál kereskedelmi utazó Bécs, Strassmann kereskedelmi utazó Bécs, Mandel J. birtokos Derecske, Ványi birtokos nejevel Földes, Virth mérnök Budapest, Lauffer kereskedelmi utazó Budapest, Goldzieher kereskedő Budapest, Schwartz Róbert kereskedő Bécs, Schöffner kereskedelmi utazó Bécs, Aglár M. kereskedő Bécs, Venczel E. kereskedő Bécs, Streiger kereskedelmi utazó Bécs, Eppinger N. Szeged, Oppetz kereskedő Bécs.

Angol királynő szálloda. Katz Richárd kereskedő Bécs, Odrabynók J. kereskedő B.-Bánya, Lanner Vilhelm kereskedő Bécs, Stein J. kereskedő Budapest, Hadas István H.-Dorog, Tanszig Ig. kereskedő Lemberg, Léczes József Tiszalucz, Ernfeld J. Derecske, Felsburg H. kereskedő Bécs, Fogthuy A. birtokos H.-Szoboszló.

Frohner szálloda. Schiffer utazó Budapest, Blonder Henrik Budapest, Kostyal Béla Budapest, Pollák Adolf könyvelő Budapest, Kemény Arnold kereskedő Szatmár, Deuts Ignác üzletvezető Bécs.

Debreczeni Városi színház.

II. Idénybérlet 17. szün. VII. Kis bérlet 17. szünet.

Páratlan. Páratlan.

Ma, Kedden március 7-én:

Bérlet szünetben:

Ujházy Ede urnak, vendégfelfépésével:

A Pont biquet család.

Holnap, Szerdán 1893. március 8-án:

A velencei kalmár.

Nyilt-tér.

Kiadó lakás.

Kismester-utcán az 1440. sz. alatt egész ház és udvar kényelmes uvi lakásnak

kiadó.

Eladó ház.

Kossuth (Czepléd) utca 2572-ik számú ház 10 öl széles szép telkével, rajta levő rendezett épületeivel ötven öles hosszu, 10 öl széles kertjével 19 hold és 917□ öl ujosztásu szántóföldjével szabadkézből eladó.

Értekezketni felőle a tulajdonossal ugyanott.

A debreczeni izraelita orthodox hitközség lelkészének felügyelete alatt

Ó és UJ

husveti szilva pálinka

napi áron kapható

* a fogyasztási adó bekezelő szövetkezetnél *

Hatvan-utca, Bignió-ház.

Kiadó lakás.

Nagy lakás a főter és hatvanuteza sarkán a volt kereskedelmi akademia helyiség, rögtön

kiadandó.

Felvilágosítást ad

Tóth Gyula

vaskereskedő cég.

Eladó kert.

A Széchenyi kertben egy külön bejárattal bíró, — csemege szőlővel és fiatal gyümölcs fákkal beültetett — két szobás, verendás nyaraló — konyha — kamara és pincével ellátott kert

eladó.

Értekezhetni Széchenyi utca 1778 szám alatt.

A „Gizella-egylet“

férjhez menendő leányok kiházasítására
Gizella főhercegnő védnöksége alatt

főügynökséget állított fel városunkban
s annak vezetésével

Kövágó Eörsi Kuthy Belát

bizta meg.

(Csapó-Szapannos u. 564. sz.)

Az egylet részére helyben és vidéken
üzletszerzők kerestetnek.

Üzlet eladás.

A DEBRECZENI ASZTALOS-EGYLET
üzlet feloszlás miatt

temetkezési üzletét
egészben, vagy apróbb részletekben elárúsítja,

MINDEN EZ ÜZLET KÖRÉBE TARTOZÓ CIKKEK ES ANYAGOK

fa- és érczkoporsók, ravatalok,
gyászkoosik stb.

Továbbá egy asztalos műhely felszerelési szerszámokkal és anyagokkal és végül egy berendezett

SIRKÓRAKTÁR

beszerzési áron lesznek áruba bocsátva. Ugyancsak eladó
az egylet tulajdonát képező

Varga-utca 2247. számú ház is.

Részletes értesítést nyerhetni

a debreczeni asztalos-egylet temetkezési intézetében

Tiszapalota, Kenyér-piacz.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

ezenel közhírré teszi, miszerint

törlesztési kölcsönöket
házakra és

földbirtokokra

nemesak 4%-os záloglevelei alapján 50 évre,
évi 5.35% törlesztés mellett, hanem ezenül a
felak kivá segre

4%-os záloglevelei alapján

50 évre, 5% évi törlesztés mellett

is engedélyez.

Az évi törlesztési részletben (annuitásban), ugy
a kamat, mint a tőke törlesztése be foglaltatik.

A bank ezenfelül ugy mint eddig is törlesztési
jelzálog kölcsönöket engedélyez rövidebb
törlesztési időtartamra, ugy

4 $\frac{1}{2}$ %-os mint 4%-os záloglevelei
alján

Prospektusok és közelebbi felvilágosítások a
bank jelzálogosztályában szóbelileg vagy le-
véllileg kaphatók.

Az igazgatóság.

Öreg és fiatal uraknak

legjobb pótlék a copaiva kupok,
Santal-gyöngyök és minden más
gyógyszerek főttörzsorvos dr. Müller

befecskendezései s pirulái

orvosi előírás szerint készítve és orvosok
által mint legjobb sikerű és kipróbált
szernek ajánlva minden (katarrhus, kifolyás)
gonorrhoe, kitűnő és gyors eredményyel.
Idült bajoknál és annak következményeinél is.
Hatás gyakran már néhány nap alatt. Ára I. sz. ujon
keletkezett bajokhoz 1 frt. 60 kr. Pontos orvosi utasítással a II. sz. ára idült
bajokhoz 2 frt 50 kr. postán 25 krral több csomagolásért. Egyedüli főraktár és
készítési raktár: St. Georgs-Apotheke,
Wien, V. Wimmergasse Nr. 33, hova
a levélbeli megrendelések is intézendők.

IV.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. KERÜLET, KÜLSŐ VÁCZI-UT.

Városi iroda és raktár: Podmaniczky-u. 14. Fiók raktár: Kerepesi-ut 77.
gőz- és járgánycséplő-készüléket
számos első díjakkal kitüntetett

szab. Schlick-féle 2 és 3 vasu ekék,

mélyítő s egyetememes aczélekeket,

eredeti SCHLICK- és VIDATS-féle
egyvasu ekék, talajmivelőeszközök

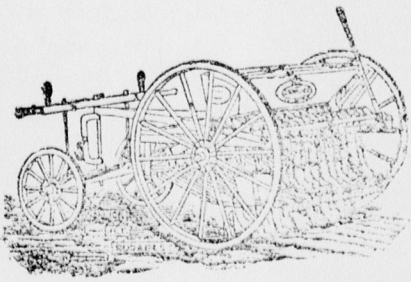
valamint

Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépek.
Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok
és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti ame-

rikai kévekötő és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo-gépek szállítható
mezei vasutak stb.

Minta-raktár DEBRECZEN: TRNKA FERENCZ úrnál,
Kis-Várad-utca.

Előnyös fizetési feltételek. Legutányosabb árak. Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Debreczeni faüzlet és ipar részvény-társaság.

FELHÍVÁS.

Alantírott alapítók elhatározták, hogy a debreczeni faipar fejlesztése, különösen pedig a faanyag az iparosok általi könnyebb beszerezhetése, annak olcsóbbá tétele czéljából

faüzlet és ipar részvény-társulatot

alakítanak.

E részvénytársulat czélját megvalósítandó előre biztosította magának a megalakulás esetére az „első debreczeni fakereskedő társaság“ üzletének összes felszereléseivel és anyag készletéveli átvételét és szellemi vezetését, úgy hogy a kezdet nehézségeit elkerüli s már a megalakuláskor aként lesz szervezve, hogy minden igényeket azonnal kielégíthet, másrészt pedig feladatául tűzte nemcsak az üzletet belterjesen fejleszteni, hanem éppen az anyag olcsóbbá tétele czéljából az üzlet körét fatermelés által is szélesíteni.

Az alakítandó részvénytársulatnak 200,000 frtot – 400,000 koronát tévő alaptőkéje 2000 darab 100 frtos – 200 koronás részvényre oszlik a melyekből az alapítók megközelítőleg 1000 darabot jegyeztek és így

csupán a fennmaradó 1000 darab kerül jegyzés alá.

Tekintve a jegyzendő részvények kis számát és a folyó év április 10-én lejáró aláírási zárhatáridő rövidségét, felkéretnek az érdeklődők, hogy a

a debreczeni ipar és kereskedelmi banknál,
az alföldi takarékpénztárnál,
a közgazdasági banknál és
az első debreczeni fakereskedő társaságnál

letett eredeti részvény aláírási iven a jegyzéseket mielőbb megtenni sziveskedjenek a hol a társulat terveze meglekinthető.

Az aláírási feltételek a következők:

Az aláírással egyidejűleg fizetendő minden részvény után 10 frt. 8 nappal az alakuló közgyűlés megtartása után 40 frt; 45 nappal az alakuló közgyűlés után 25 frt és 90 nappal az alakuló közgyűlés után 25 frt.

Debreczen, 1893. márczius havában.

Varga Ferencz,
építész

Harsányi István,
asztalos.

Berger Jenő,
építész.

Tóth Béla,
építész.

Fischer Emánuel,

Nagy Sándor,
asztalos.

és **Grausz Mór,**

Stark Márton,

Stern Hermann,

Stark Ignác,

mint az „első debreczeni fakereskedő társulat“ tulajdonosai.